

Spis treści

WPROWADZENIE	9
ROZDZIAŁ 1. Państwo, Kościół, wiara: reformacja w państwach nordyckich i kształtowanie się relacji między państwem a Kościołem luterańskim	21
Przemiany Kościołów skandynawskich w XVI w.: reformacja	21
Przemiany Kościołów skandynawskich w XVII w.: absolutyzm	29
Ewangelizacja	33
Pietyzm	35
Pietyzm w Skandynawii	43
Narodziny biblistyki	55
ROZDZIAŁ 2. Skandynawia w XIX w.	58
Społeczeństwa nordyckie u progu XIX stulecia	58
Zmiany geopolityczne i ustrojowe w epoce wojen napoleońskich	62
Zgromadzenia doradcze i reforma systemu absolutystycznego w Danii	65
Zniesienie duńskiego absolutyzmu i uchwalenie konstytucji	66
Przemiany polityczne i ustrojowe w Danii do 1901 r.	68
Norwegia w XIX stuleciu	70
Szwecja w XIX stuleciu	71
Rozpad unii szwedzko-norweskiej	74
Przemiany ekonomiczno-społeczne w XIX stuleciu	76
Przemiany społeczne i ekonomiczne w Danii w XIX w.	77
Przemiany społeczeństwa Norwegii	78
Przemiany społeczeństwa Szwecji	80
Wielkie Księstwo Finlandii	83
Rusyfikacja Wielkiego Księstwa Finlandii i reforma parlamentarna	86
Nowy Kościół Wielkiego Księstwa Finlandii	87

ROZDZIAŁ 3. Ruchy kaznodziejskie w Skandynawii w XIX w. – początki	89
Pierwsze ruchy kaznodziejskie w XVIII w. – pietyzm i herrnhutyzm . . .	92
Haugianizm	97
Ruchy kaznodziejskie w pierwszej połowie XIX w.	101
Ewolucja norweskich ruchów kaznodziejskich w pierwszej połowie XIX w.	104
Pierwsze duńskie chłopskie zgromadzenia religijne na Jutlandii i Fionii (1800–1830)	108
Grundtvigianizm	110
Grundtvigiańska koncepcja narodu	114
Duńskie ruchy kaznodziejskie i grundtvigiańskie w latach trzydziestych i czterdziestych XIX w.	116
Ruchy kaznodziejskie w Szwecji w pierwszej połowie XIX w.	120
Prowincja Norrland – specyfika i odrębność ruchów religijnych	125
Ruchy przebudzenia religijnego w Finlandii w pierwszej połowie XIX w.	127
Fińscy „przebudzeni” wobec Kościoła i Kościoł Finlandii wobec „przebudzonych”	130
 ROZDZIAŁ 4. „Przebudzeni” i oświata: szkoły społeczne i uniwersytety ludowe	131
Hans Nielsen Hauge i rozwój norweskiej oświaty ludowej	132
Grundtvig i idea narodowej oświaty	134
Ruch duńskich szkół społecznych	144
Norweskie ruchy kaznodziejskie i budowa nowego systemu szkolnictwa powszechnego	149
 ROZDZIAŁ 5. Ruchy przebudzenia wobec przemian kulturowych i społecznych w drugiej połowie XIX w.	155
Grundtvigianizm w drugiej połowie XIX w.: wokół Grundtviga	155
Organizacja Misji Wewnętrznej w Danii	162
Norweskie organizacje kaznodziejskie w drugiej połowie XIX w.	165
Norweskie ruchy kaznodziejskie wobec sporów społecznych i kulturowych końca XIX w.	169
Ruch nowego ewangelizmu w Szwecji	173
Rozwój szwedzkich wspólnot religijnych w ostatnich dekadach XIX w.	178
Problemy fińskich ruchów przebudzenia religijnego	184
 ROZDZIAŁ 6. Walka z alkoholizmem i ruchy prohibicyjne	187
Stowarzyszenia abstynenckie i prohibicyjne w Norwegii	192

Duńskie organizacje trzeźwościowe	198
Szwedzkie organizacje trzeźwościowe	212
ROZDZIAŁ 7. Lars Levi Laestadius i ruch przebudzenia	
wśród Samów	224
Samowie i misje chrystianizacyjne	225
Pierwsze wspólnoty kaznodziejskie w Laponii i laestadianizm	228
Szkoły misyjne dla Samów	239
Lars Levi Laestadius i walka z alkoholizmem wśród Samów	242
ROZDZIAŁ 8. „Przebudzeni” w nowoczesnym świecie	244
Haugianie w Stortingu i narodziny norweskiej opozycji chłopskiej w pierwszej połowie XIX w.	244
Kaznodzieje i liderzy religijni w walce z urzędniczym systemem władzy w Norwegii	245
Ruchy kaznodziejskie a narodziny ruchu chłopskiego w Danii.	249
Duńskie ruchy kaznodziejskie, samoorganizacja na wsi i aktywność polityczna	251
ZAKOŃCZENIE: RUCHY PRZEBUDZENIA A MODERNIZACJA	
W SKANDYNAWII	256
BIBLIOGRAFIA	262
SPIS ILUSTRACJI	275
INDEKS OSÓB	277